

**ת"פ 10115/09/19 - מדינת ישראל נגד ענבל אור, דרור גלעדי, אור סיטי
נדל"ן מקבוצת ענבל אור בע"מ, מרום סיטי בע"מ, גריני סיטי בע"מ, אור
בקונגרס בע"מ, מציצים נדל"ן בע"מ**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 10115-09-19 מדינת ישראל נ' אור גרינפלד ואח'

לפני כבוד השופטת דנה אמיר
המאשימה:
נגד

מדינת ישראל

הנאשמים:

1. ענבל אור
2. דרור גלעדי
3. אור סיטי נדל"ן מקבוצת ענבל אור בע"מ
4. מרום סיטי בע"מ
5. גריני סיטי בע"מ
6. אור בקונגרס בע"מ
7. מציצים נדל"ן בע"מ

החלטה

בקשת הנאשמת 1 (להלן: הנאשמת) כי אפסול עצמי מלשבת בדינה.

1. כנגד הנאשמת הוגש ביום 5.9.2019 כתב אישום המייחס לה, הכל כמפורט בהרחבה בכתב האישום, ביצוע עבירות מס ועבירות נוספות אגב פעילותה בשוק הנדל"ן והמגורים בישראל. כתב האישום הוגש אף כנגד חמש חברות שהיו בשליטתה של הנאשמת בתקופה הרלבנטית וכנגד הנאשם 2, דרור גלעדי (להלן: "הנאשם 2"), שהיה סמנכ"ל כספים באחת מאותן חברות.

2. שני דיונים התקיימו בתיק עד כה, ביום 10.11.2019 וביום 1.1.2020. בדיון הראשון הגיש הנאשם 2 כפירה מפורטת. הנאשמת, לעומת זאת, הודיעה כי אינה מיוצגת ואינה חפצה להיות מיוצגת, ולא מסרה מענה לכתב האישום. חלף זאת הגישה שורה ארוכה של בקשות בעניינים שונים, חלקן גם תוך שהיא מתיימרת לייצג את החברות הנאשמות, אף שהן מיוצגות בנפרד. דקות לפני תחילת הדיון השני, ביום 1.1.2020, שנועד לעסוק בין היתר בשאלת הייצוג, הגישה הנאשמת בקשה לפסילתו מלשבת בדין, כהוראת סעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: "חוק בתי המשפט"), ואף להעברת הדיון כולו לבית המשפט בירושלים, שהוא לטעמה "מחוז ניטרלי". לאור האמור דיון לא התקיים לגופו, על מנת לאפשר לצדדים האחרים להגיב ולי לבחון ולהכריע.

3. הבקשה, המחזיקה כ-27 עמודים ועוד כ-150 עמודי נספחים, נוסחה ללא סדר, כוללת כמות גדולה של טענות שלא ברורות ראשיתן וסופן, ורבות מהן לא נהירה אף זיקתן זו לזו או לבקשת הפסלות. ניתן רק במאמץ רב לנסות ולתמצת את עיקר הטענות ולהציבן בתוך ההקשר של בקשת פסלות.

4. בפרק א' לבקשה, ניתן למצוא מה שלשיטת הנאשמת הם לא פחות מ-13 טעמים שונים לפסילתו: עבודתי ברשות המסים טרם מינויי לשיפוט בשנת 2014; העובדה שמשרד עורכי הדין שבן זוגי, עו"ד שרון אמיר, שותף בכיר במשרד נשיץ, ברנדס, אמיר ושות', מייצג בנקים, שהם לצנינים בעיני הנאשמת; וכי עו"ד אמיר ו/או המשרד אף ייצג או שהיה קשור בייצוג של הנאשמת בעסקאות שונות בשנים 2008-2015. לאלה מוסיפה הנאשמת החלטות שונות שניתנו על ידי בבקשותיה, ובעיקר אלה בהן ציינתי כי בבקשותיה יידונו בדיון, חלף הכרעה בהן על אתר, כמו גם את סברתה הכללית כי החלטותי מלמדות על משוא פנים כלפיה (פרקים ב'-ד' לבקשה).

5. ביקשתי את התייחסות המאשימה ויתר הנאשמים לבקשה. נאשם 2 דחה בתוקף את הנטען בבקשת הפסלות, ועתר לקידום הדיון בהקדם האפשרי על מנת למנוע ממנו עינוי דין. המאשימה הביעה עמדה דומה, כפי שפירטה, ולטעמה אין בשלל טענותיה של הנאשמת בסיס ולו מזערי לחשש למשוא פנים, מהטעמים שמנתה. החברות הנאשמות הצטרפו לעמדת בעלי הדין האחרים, וטענו כי יש לדחות את הבקשה.

6. דיון שבו ניתנה הזדמנות לצדדים להשמיע עמדתם ביחס לבקשה ולחדדה התקיים ביום 19.1.2020. במהלכו הביעה הנאשמת פליאה על שהצד שכנגד קיבל הזדמנות להשמיע עמדתו ביחס לבקשה. כן טענה הנאשמת למסמכים וראיות נוספים שבידה. הצדדים, ככלל, חזרו על טענותיהם. לאחר כל אלה באה החלטתי.

7. דין הבקשה להידחות.

8. ראשית, לעניין קבלת עמדות הצד שכנגד קודם להכרעה: כך נהוג, גם אם קיימת לבית המשפט הסמכות לדחות על הסף במקרים המתאימים, ואין בסיס לטרוניית הנאשמת בהקשר זה (השוו: ע"פ 2440/09 **כהן נ' מדינת ישראל** (26.4.2009)). לבעל דין אמורה להיות האפשרות להתייחס לבקשה של פסילת המותב, מהלך המשפיע גם על עניינו שלו, ולהתייחסות כזו ודאי תיתכן חשיבות כאשר בבקשת הפסלות אף נטענות טענות באשר לדרך ניהול המשפט.

9. ובאשר לבקשה: עוד טרם דיון בגוף הטענות, די בעיתוי הגשת הבקשה כדי להביא לדחייתה. כידוע, מי שמבקש להעלות טענת פסלות חייב לעשות כן בהזדמנות הראשונה (ראו: ע"פ 2113/91 **מדינת ישראל נ' יהודה**, פ"ד מה(3) 790 (1991); סעיף 146 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982), ולא כאשר העיתוי מיטבי מבחינתו. לא כך נעשה הדבר. הבקשה הוגשה כמעט ארבעה חודשים לאחר שמונית לדון בהליך, כחודשיים לאחר דיון קודם שהתקיים ובסמוך מאוד לדיון שני, ולאחר מספר רב של בקשות של הנאשמת והחלטות בהן. הנאשמת מונה מגוון נרחב של טעמים (13 במספר היא מונה בפרק א' לבקשתה לבדו) המבססים לדעתה קיום עניין אישי שלי בהליך, העולה כדי חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט. טעמים אלה (בהתעלם מכך שאינם מבססים טענת פסלות לגופם, כפי שיובהר בהמשך) קיימים מזה זמן. תפקידי הקודם ברשות המסים טרם מינוי לשיפוט, היות עו"ד אמיר בן זוגי, או עיסוקיו של משרד נשיץ, ברנדס אמיר ושות', ודאי קיימים מזה זמן. על הנאשמת היה להסביר כיצד לא ידעה על דבר מכלל טעמי הפסלות עד למועד הגשת הבקשה, וכיצד כלל הטעמים הגיעו לידיעתה, בבת אחת, באותו מועד. הנאשמת לא הסבירה דבר בהקשר זה זולת העלאת טענות כלליות שלפיהן גילתה "לאחרונה", לאחר החלטות שונות שלי שלא נשאו חן בעיניה. כאשר בעל דין בוחר את העיתוי המתאים להגשת בקשת הפסלות, ולא מגישה בהזדמנות הראשונה, דינה של הבקשה להידחות.

10. גם לגוף הדברים לא מצאתי בבקשה כל בסיס לפסילה. דווקא על רקע אורכה הרב של הבקשה אנמק בקצרה ואתמקד בטענות המרכזיות.

11. כידוע, ניהול משפט על ידי מי שהוסמך לכך אינו רק זכות אלא גם חובה מכוח המינוי לשיפוט. **"הסמכות לדון היא גם החובה לדון"** ומשכך פסילת שופט היא הליך חריג שיש לנקוט בו בזהירות ראויה (סעיף לא לרע"א 5539/15 **לנדה נ' ורקשטל** (19.11.2015) (להלן: **"עניין ורקשטל"**)).

12. סעיף 77א לחוק בתי המשפט, שאותו יש לפרש לאורה של חובה זו לשבת בדיון, קובע מתי על שופט להימנע מלדון חרף האמור. הסעיף עומד על קיומה של עילת פסלות כללית, ולפיה **"שופט לא ישב בדיון אם מצא, מיזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט"**. המשכו של סעיף 77א לחוק קובע מקרים של חובת פסלות קונקרטיית. הנאשמת התקשתה להצביע על איזה מעילות הפסלות, אך ניתן להבין מטענותיה כי רובן ממוקדות למעשה בעניין שבסעיף 77א(א)(2) לחוק, שהוא כנראה באופן מעשי האדן מרכזי לטענותיה, הקובע חובת פסלות קונקרטיית במקרה שבו **"... שלבן משפחה מדרגה ראשונה של השופט יש עניין כספי ממשי או עניין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך או בבא כוחו"**.

13. טענות הנאשמת מעלות במידה רבה טענות שעלו בבקשת פסלות אחרת שהוגשה במסגרת ת"פ 50825-01-15 **מדינת ישראל נ' כהן** (החלטתי מיום 15.1.2018) שאת עניינו מציינת הנאשמת מפורשות בבקשתה. יש להזכיר את שצוין ביחס לפרשנות הוראת סעיף 77א(א1)(2) בפסק דינו של בית המשפט העליון הנכבד בערעור באותו מקרה (כב' הנשיאה א' חיות), אגב דחייתו של הערעור:

"סעיף זה מקים חזקה חלוטה לפיה כאשר לשופט יש אינטרס כספי בהליך, נוצר פגם באובייקטיביות השיפוטית. יש לראות אינטרס כספי בהקשר זה בכל אופן או רווח של כסף או שווה כסף בעקבות ההליך (יגאל מרזל דיני פסלות שופט 203 (2006)), אך נדרש כי העניין הכספי בהליך או בתוצאותיו יהיה ממשי. נפסק כי פרשנות הביטוי "עניין כספי ממשי" תיעשה על פי מבחן החשש הממשי למשוא פנים, וכי לא כל נגיעה כספית או חפצית של שופט צריכה להוביל לפסילתו המידית בהתעלם משיעורה ומהאפשרות כי תוביל ליצירתו של משוא פנים (ראו למשל: ע"פ 6977/13 פרל נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "שרונים", פסקה 4 (21.10.2013); ע"א 6686/11 מרחבים ירוקים בע"מ נ' כחול מקבוצת הפרדס בע"מ, פסקה 5 (17.10.2011)) (ע"פ 613/18 כהן נ' מדינת ישראל (24.1.2018))."

14. אינטרס, של השופט או של בן משפחתו, אינו אמור להיות ערטילאי. כאשר עולה טענה לקיומו של אינטרס כספי ממשי, יש לבחון את ודאותו של האינטרס, מידידותו, ערכו והיותו אינטרס ישיר או עקיף של השופט. כן יש לבחון אם יש יסוד מספיק להניח כי האינטרס יושפע באופן ממשי מתוצאת המשפט (יגאל מרזל **"דיני פסלות שופט"** 209 (2006) (להלן: **"מרזל"**)). על האינטרס להיות בעל עוצמה ממשית ולצד זאת קרוב ומידי (**מרזל**, עמ' 215). כך לדוגמה, גם מקום בו לשופט אינטרס בעל משמעות ניכרת אך השפעתו של ההליך שולית או בלתי מוגדרת לא יפסל השופט (**מרזל** עמ' 215). על הרקע האמור, אבחן את טענותיה העיקריות של הנאשמת.

15. הנאשמת טוענת, בין יתר טענותיה, כי שימשתי ברשות המסים כסגנית בכירה ליועץ המשפטי לרשות המסים (פלילי מכס ומע"מ) טרם מינויי לשיפוט. אכן כך. אולם לא ברור מטענות הנאשמת כיצד תפקיד קודם זה פוסל אותי מלדון בעניינה, אפילו הוא נסב, בין היתר, על עבירות מס המיוחסות לנאשמת (ועיינו: בש"פ 3220/05 **מדינת ישראל נ' אברהם** (29.6.2005); ע"פ 1892/09 **סרוסי נ' מדינת ישראל** (23.6.2009); ע"פ 3512/14 **דג'לדטי נ' מדינת ישראל** (20.5.2014)). אבהיר כי לא טיפלתי בעניינה של הנאשמת או מי מהנאשמים האחרים. בהקשר זה יש אף להפנות לתגובת המאשימה לפיה חקירת התיק הנדון החלה רק בשנת 2015 לאחר שמוניתי כשופטת.

16. הנאשמת מציינת את היות בן זוגי שותף בכיר במשרד עורכי דין שהייתה לו נגיעה לענייניה. אמנם הוא שותף בכיר כאמור. אולם הנאשמת, המצויה בהליך של כינוס נכסים מאז שנת 2016 לפי הנטען, אינה לקוחה של המשרד (ואם מדגישה הנאשמת את שהבהרתי כבר בעבר, כי לא אנהל הליכים בעניינם של מי שהם לקוחות המשרד, אכן אינה לקוחה). כך גם לא מי מן החברות הנאשמות, שאף הן בהליכי חדלות פרעון מזה שנים (כפי שציינה באת כח החברות הנאשמות בעמ' 13 ש' 6-7 לפרוטוקול). הנאשמת אינה מצביעה על כך שהיא עצמה הייתה לקוחה של המשרד אפילו בעבר. כל שבידה להראות, בניסיון לשכנע שהייתה לקוחה של המשרד, הוא ייפוי כוח שמסרה למשרד להעברת כספים, על רקע עסקת מקרקעין שבה מעורבות אחת גב' עמירה וחברה בשם שמיים כחולים; הסכם שכר טרחה שילמד שייפוי הכוח נמסר כלקוחה של המשרד, או מסמכים אחרים - אין. הנאשמת אינה מצביעה על נגיעה

כלשהי למשרד, גם באמצעות חברה כלשהי שבשליטתה, בכל השנים האחרונות. למעשה אין היא מצביעה על כך שלאותה פעילות שהייתה לנאשמת או מי מן החברות שבשליטתה (שאינן מן הנאשמות כאן), יש קשר לפרשה שמגולל כתב האישום. כל שמציגה הנאשמת (נספחים ג' ו-ב לבקשה) הם מסמכים המלמדים על מעורבות של משרד נשיך, ברנדס, אמיר ושות' בעסקה כלשהי של חברה מסוימת ("ואן 108 בע"מ"), שאינה נאשמת כאן, בשנים 2008-2011, שכללה העברת מניות מחברה אחרת שהיא הנאשמת 5 בהליך שלפניי, עסקה שאין כל טענה שהיא קשורה בדרך כלשהי להליך שלפניי. למסמכים אחרים שהנאשמת טוענת (כך בדיון ביום 19.1.2020) כי יש בידה, אך לא הוגשו, ודאי לא ניתן להתייחס.

17. כל אלה ודאי אינם בסיס לפסלות. ואבהיר: גם אם נניח כשיטת הנאשמת שהיה בידיה להראות שהייתה לקוחה של המשרד לפני שנים רבות בעסקה זו או אחרת, או שהמשרד ייצג חברה כלשהי שבמנייתיה החזיקה לפני שנים, ואפילו כזו שעשתה עסקה כלשהי עם נאשמת אחרת בהליך (אך לא בזיקה כלשהי לכתב האישום), התוצאה דומה. קיומן של נקודות השקה מעטות שהתפוגגו לפני שנים בין משרד עורכי דין, שבו שותפים ועורכי דין שכירים רבים, לבין איזה מהחברות שבהן שלטה הנאשמת, שאין כל טענה לקשר בינה לבין כתב האישום, אינו יכול ללמד על קיום אינטרס כספי וממשי בתוצאות ההליך כאן, לא של בן זוגי כשותף בכיר במשרד, ודאי לא שלי (והשוו: עניין כהן הנ"ל). תשובה זו בעינה גם נוכח תיאוריות של מזימה כלשהי שמעלה הנאשמת, ללא תימוכין, לכך שגורמים כלשהם שאולי אף הם יוצגו או אולי מיוצגים בידי המשרד, הובילו לקריסתה העסקית.

18. ואשר לטענות כנגד החלטות דיוניות שונות שניתנו על ידי, כגון אלה בהן הוריתי כי יידונו במעמד הדיון: אין באלה משום חריצת דעה על גורלו של ההליך. הלכה היא כי "**החלטות דיוניות של בית המשפט יביאו לפסילתו רק במקרים חריגים וקיצוניים, כאשר מהחלטות אלה ניכר יחס שלילי כלפי הנאשם במידה כזו, עד שבית המשפט אינו מאפשר לו הליך הוגן**" (ע"פ 4670/08 עמר נ' ישראל (17.8.2008)). לא זה המקרה. גם טענותיה הנוספות של הנאשמת למשוא פנים כלפיה, כמשתקף לדעתה בפרוטוקול הדיון מיום 10.11.2019, אינן קרובות אפילו לחריגה מגדר התפיסה הסובייקטיבית (שלא ברור מקורה) של הנאשמת, תפיסה שאינה יכולה להקים עילת פסלות.

19. כאמור, איני נדרשת לכל אחת ואחת מן הטענות המרובות שבבקשה, אף שבחנתי כמובן כל אחת ואחת מהן, על מנת לזהות אם יש לה קשר לבקשת פסלות ואם יש בה ממשות. המשותף לכולן, גם אם יש להן זיקה לבקשת הפסלות, שאינן מבססות לא עילת פסלות ספציפית, ולא את העילה הכללית לפסלות - חשש ממשי למשוא פנים, שהדרך לבחינתו נעשית על יסוד אמת מידת אובייקטיבית, לא זו של המבקש (ועיינו: ע"א 1515/15 יהודה נ' חוגי (12.3.2015)). ממילא איני נדרשת לבקשה שלמעשה בית משפט השלום בתל אביב כולו יימנע מלדון בהליך, שכן רק בית משפט השלום בירושלים הוא "ניטרלי", לדעת הנאשמת. דינן של כל הטענות להידחות.

20. אשר על כן - הבקשה נדחית. הנאשמת הודיעה מראש כי אם תידחה בקשתה, היא תערער. כך שאין לה עניין בקריאת תוכן ההחלטה, לפני שתגבש החלטה בשאלת הערעור. זכות הערעור מוקנית לה בלוחות הזמנים שבסעיף 147 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982. הנאשמת תודיע תוך 5 ימים אם הגישה ערעור.

ניתנה היום, ב' שבט תש"פ, 28 ינואר 2020, במעמד הצדדים.